

In memoriam dr Ivo-Kornelius Kerge

03.10.1935–16.12.2020

Meie seast on lahkunud kauaaegne Pärnu Haigla silmaarst dr Ivo-Kornelius Kerge.

Ivo-Kornelius Kerge sündis 3. oktoobril 1935 Virumaal. 1960. aastal lõpetas ta Tartu Ülikooli arstiteaduskonna ravi eriala, aastatel 1966–1968 õppis Tartus ordinatuuris. Tal oli silmaarsti kõrgem kategooria.

Aastatel 1996–2005 töötas dr Ivo-Kornelius Kerge Pärnu Haigla silmaarstina. Dr Kerge elutööks saab pidada kaekirurgia eriala arendamist.

Dr Kerge oli 1994. aastal Eestis esimene silmaarst, kes alustas ambulatoorse kaekirurgiaga. Samuti oli ta nende esimeste seas, kes tegi Eestis ambulatoorseid glaukoomilõikusi.

See oli oluline hüpe oftalmoloogilise ravi kvaliteedi ning patsiendisõbralikkuse arendamisel – kui varem tehti kae- ja glaukoomilõikusi haiglas ning patsient sai välja alles kolmandal-neljandal päeval pärast lõikust, siis dr Kerge tegi lõikused, mille järel sai patsient paari tunni pärast koju naasta.

Dr Kerge oli esimene, kes Pärnus hakkas implanteerima intraokulaarseid läätsi, s.t pärast silmasise läätsega kaeoperatsiooni ei pidanud patsient enam kandma ülitugevaid plussprille.

Dr Kerge oli suurepärase kolleeg. Töökaaslaste vastu oli ta alati lahke, heasoovlik, sõbralik ja julgustav. Patsiendid pidasid temast väga

lugu, juba tema isiklik aura innustas paranema.

Dr Kerge oli Pärnus 1964.–1965. aastal ka meditsiinide õpetaja, luges silmahaiguste loenguid ja võttis vastu arvestusi. Mitu tema õpilast asus tööle silmakabineti õena.

Tema elus oli tähtsaimal kohal pere, aga ka aiatöö, koorilaul, mootorrattad, autod ja reisimine.

Ivo-Kornelius Kerget jäädakse mäletama suurepärase inimesena, vastutustundliku ja meeldiva kolleegina.

Puhka rahus!

Langetame leinas pea.

Kolleegid Pärnu Haiglast

In memoriam emeriitprofessor Lii Jannus-Pruljan

30.07.1929–19.10.2020

Lii Jannus-Pruljan sündis 30. juulil 1929. aastal teenistuja perekonnas, lõpetas 1947. aastal Pärnu II Keskkooli kuldmedaliga ja astus samal aastal TÜ arstiteaduskonda, mille lõpetas 1953. aastal *cum laude*.

Juba üliõpilasena tundis Lii Jannus-Pruljan huvi teadusliku töö vastu. Ta ise on öelnud: „Kolmandal kursusel astusin patoloogilise anatoomia kateedri üliõpilaste teadusliku ringi liikmeks. Ringi tööd juhendas professor A. Valdes ise. Omandasin seal palju edaspidiseks vajalikku laboratoorseid tehnikat, mida hiljem kasutasin

uurimistöodes, kuid ka igapäevases elus.“

Tollel ajal oli Eestis levinud tuberkuloos. Ülikooli lõpetamise järel oli Lii Jannus-Pruljanil soov saada tuberkuloosiarstiks. Tal valmis uurimistöõ „Miliaarse tuberkuloosi ja tuberkuloosse meningiidi surmajuhtude kliinilis-anatoomiline analüüs“ juba 1953. aastal. See pärjati Nõukogude Liidu Kultuuriministeeriumi aukirjaga.

Järgnes sihtaspirantuur Moskvas Tuberkuloosi Keskinstituudi patomorfoloogia laboratooriumis (1953–1956). Tema

ametlik juhendaja oli laboratooriumi juhataja, tuntud teadlane professor Valentina Puzik, südamlük, õigeusklik ja heatahtlik inimene. Kandidaaditöö teemal „Streptomütsiini toime tuberkuloosi patomorfoloogiale“ kaitses ta 1957. aastal. Ettepanekust jätkata tööd Moskvast ta loobus.

Lii Jannus-Pruljan asus tööle Eksperimentaalse ja Kliinilise Meditsiini Instituuti, kus läbis kõik teadlaskarjääri astmed alates nooremteadurist kuni osakonnajuhatajani (1964–1994). Aastal 1970 kaitses ta doktoritöö teemal

„Tuberkuloosi mükobakterite ravimresistentsus ja selle mõju tuberkuloosiprotsessi kulule (kliiniline-laboratoorne uurimus)“. Aastatel 1960–1970 oli ta üks eestvedajatest tuberkuloosiasutuste bakterioloogiateenistuse organiseerimisel. 1977. aastal kuulus ta rühma, mille tuberkuloosialase töö saavutusi hinnati Nõukogude Eesti preemiaga. Ta oli esimene hulgas, kes alustasid tuberkuloosibakterite ravimiresistentsuse uurimist (esimesed tööprotokollid juba aastast 1957). Professorikutse sai Lii Jannus-Pruljan 1989. aastal.

Hiljem, kui tuberkuloosi haigestumine Eestis vähenes, spetsialiseerus Lii Jannus-Pruljan mitte-tuberkuloossetele kopsuhaigustele. Tema teadustöö põhisuunaks said kroonilised kopsuhaigused, eelkõige bronhiaalastma ja krooniline obstruktiivne kopsuhaigus. Lii Jannus-Pruljan on üle 200 teadusliku trükise autor või kaasautor, ka oli ta omas ajas olulise raamatu „Pulmonoloogia“ kaasautor.

Tunnustatud teadlasena oli Lii Jannus-Pruljan aastaid juhtivatel kohtadel ftisiaatria ja pulmonoloogia vallas nii Eestis (vabariigi peaftisiaater ja peapulmonoloog, pulmonoloogia probleemkomisjoni esimees jt) kui ka tollases Nõukogude Liidus (üleliidulise pulmonoloogia probleemkomisjoni liige, Venemaa Kopsuarstide Teadusliku Seltsi juhatuse liige jt). Aastatel

1977–1982 oli ta Tartu Ülikooli arstiteaduskonna riigieksamite komisjoni esimees, teda hindasid lektorina TÜ arstiteaduskonna üliõpilased ja TÜ täiendusosakonna ftisiopulmonoloogia õppetsükli arstid. Ta oli ka innukas tervishoiu populariseerija ja koostas mitmeid praktilisi juhiseid kopsuarstidele.

Lii Jannus-Pruljan oli alati kursis oma eriala kõige uuemate suundadega, ta käis korduvalt erialasel täiendusel Venemaal, Soomes, hiljem ka Ungaris ja Rootsis.

Eesti iseseisvuse taastamise järgsetel aastatel 1995–2004 oli Lii Jannus-Pruljan Eesti-poolne juht

ulatuslikus mitmeetapilises koostööprojektis Rootsi ja Soomega. Uurimus oli pühendatud bronhiaalastma, kroonilise bronhiidi ja respiratoorsete sümptomite ning nende riskitegurite levimusele võrdlevalt Soomes, Eestis ja Rootsis. Siit ka uuringu akronüüm – FinEsS-uuring.

Lii Jannus-Pruljan oli alati valmis inimesi aitama. Seda on märkinud kõik tema juhendatud teaduskraadi taotlejad ja noored arstid, kes on läbinud tema juhendamisel kliinilise ordinatuuri pulmonoloogia erialal. Nad on öelnud vaid tunnustavaid sõnu tema erudeerituse ja erialaste oskuste kohta.

Paralleelselt teadustööga töötas Lii Jannus-Pruljan kopsuarstina, omades kopsuhaiguste eriala kõrgemat kvalifikatsiooni. Arstkonsultandina tuli tal haigeid konsulteerida ka teistes raviasutustes üle Eesti. Ta oli tuntud hea arstina, sõbrana ja alati abivalmis inimesena nii kolleegide kui ka patsientide hulgas.

2000. aastal hindas Eesti president professor Lii Jannus-Pruljani elutöö teadlase, organisootori ja arstina Eesti Punase Risti teenetemärgi III järgu vääriliseks.

Jääme mäletama Lii Jannus-Pruljani kui töökast, laia silmaringiga ja optimistliku ellusuhtumisega kolleegi.

Eesti Kopsuarstide Selts